
Утверждено
на заседании
Комитета образовательных программ
от 25 мая 2025, протокол №6

Программа экзамена для поступления в резидентуру

По образовательной программе 7R09115 – «Нефрология взрослая, детская»

Срок обучения: 2 года

Кафедра общей врачебной практики с курсом нефрологии

Программа экзамена для поступления в резидентуру по образовательной программе 7R09115 – «Нефрология взрослая, детская»,
срок обучения 2 года,

обсуждена на заседании кафедры общей врачебной практики с курсом нефрологии

Заведующий кафедрой М. Адиева

Вопросы общего раздела:

1. Анатомия и физиология почки. Строение нефrona. Механизмы мочеобразования.
2. Методы исследования в нефрологии.
3. Синдромы в нефрологии.
4. Гломерулонефриты (первичные, вторичные): общее понятие.
5. Поражение почек при системных васкулитах.
6. Общее понятие о тромботических микроангиопатиях (гемолитико-уремический синдром, атипичный гемолитико-уремический синдром, антифосфолипидный синдром, тромботическая тромбоцитопеническая пурпурa)
7. Инфекции мочевых путей.
8. Тубулоинтерстициальные нефриты.
9. Канальцевые дисфункции.
10. Аутосомно-доминантная поликистозная болезнь почек.
11. Артериальная гипертензия, симптоматическая гипертензия ишемическая нефропатия.
12. Амилоидоз почек.
13. Опухоли почек.
14. Метаболические нефропатии (подагрическая, диабетическая)
15. Патология почек при беременности.
16. Острое повреждение почек.
17. Хроническая болезнь почек и ее осложнения (анемия, минерально-костные, метаболические нарушения).
18. Экстракорпоральные методы лечения в нефрологии. Программный гемодиализ. Перitoneальный диализ.
19. Неотложные состояния в нефрологии.
20. Водно-электролитные и кислотно-основные нарушения при заболеваниях почек.
21. Основы трансплантологии. Понятие о стволовых клетках. Показания и противопоказания к трансплантации почек.

Вопросы частного раздела:

1. Этиология, патогенез и классификация гломерулонефритов. Особенности у детей.
2. Основные методы диагностики гломерулонефритов.
3. Этиология, патогенез, классификация, основные методы диагностики пиелонефритов. Особенности течения заболевания у детей
4. Этиология, патогенез и классификация системных васкулитов. Особенности у детей.
5. Этиология, патогенез и классификация амилоидоза почек. Течение заболевания у детей.
6. Этиология, патогенез и классификация тубулоинтерстициальных нефритов. Особенности развития заболевания у детей.
7. Неотложная помощь при гиперкалиемии.

8. Основные методы диагностики системной красной волчанки.
9. Этиология, патогенез и классификация системных васкулитов. Течение заболевания у детей.
10. Этиология, патогенез и классификация тубулоинтерстициальных нефритов, особенности лечения у детей.
11. ВИЧ-ассоциированная нефропатия.
12. Гепаторенальный синдром.
13. Алкогольная нефропатия.
14. Кардиоренальный синдром.

Литература

Основная литература:

Нефрология. Под ред. проф. Е.М.Шилова, Гэотар-Медиа, 2017, 696 с.

Нефрология (учебник) А.Б.Канатбаева, К.А.Кабулбаев, Алматы, 2021, 448 с.

Нефрология (национальное руководство) под ред. Н.А.Мухина, Гэотар-Медиа, 2009, 720 с.

Патофизиология почки. Джеймс А.Шейман. Binom publisher, Москва, Невский диалект, Санкт-Петербург, 2001, 206 с.

Дополнительная литература:

Диагностика и лечение болезней почек под ред. Н.А.Мухина, Гэотар-Медиа, 2008, 384 с.

Диабетическая нефропатия. И.И.Дедов, М.В.Шестакова, Москва, 2000, 239 с.

Крис А. О'Каллагхан. Наглядная нефрология. Перевод с англ. под редакцией Е.М. Шилова. Москва, 2009.

Основы клинической ревматологии Лигев В.Т. Учебное пособие. М. 2007г.

Внутренние болезни Уч. пособие Ю.Р. Ковалева С.Петербург. 2004г.

Карабаева А.Ж. Хроническая болезнь почек у взрослых. Алматы, 2013, 148 с.

Карабаева А.Ж. Поражение почек при системных васкулитах. Алматы, 2021, 135 с.

Бекітілді

Білім беру бағдарламалары Комитетінің
2025 жылғы 25 мамырдағы отырысында,
№6 хаттама

Резидентураға қабылдау емтиханының бағдарламасы

7R09115 - «Ересектердің, балалардың нефрологиясы» білім беру бағдарламасы
бойынша

Оқу ұзақтығы: 2 жыл

Нефрология курсымен жалпы дәрігерлік практика кафедрасы

Білім беру бағдарламасы бойынша резидентураға түсуге арналған емтиханның
бағдарламасы 7R09115 – «Ересектердің, балалардың нефрологиясы»,
оку мерзімі 2 жыл

Жалпы дәрігерлік практика кафедрасының отырысында талқыланды

Кафедраның менгерушісі М. Адиева

Жалпы бөлімнің сұрақтары:

1. Қазақстан Республикасында нефрологиялық қызметті үйымдастыру және оның құрылымы.
2. Бүйрек анатомиясы мен физиологиясы. Нефронның құрылымы. Несеп айдау механизмдері.
3. Нефрология саласындағы зерттеу әдістері.
4. Нефрологиядағы синдромдар.
5. Гломерулонефрит (бастапқы, қайталама).
6. Жүйелі васкулит кезінде бүйректің зақымдануы.
7. Тромботикалық микроангиопатия (гемолитикалық уремиялық синдром, типтік емес гемолиздік уремиялық синдром, антифосфолипид синдромы, тромботикалық тромбоцитопеникалық пурпуралар)
8. Несеп жолдарының инфекциялары.
9. Тубулоинтерститтік нефрит.
10. Тұтікшелік дисфункциялар.
11. Бүйректің аутосомальды доминантты полицистикалық ауруы.
12. Артериялық гипертония, симптоматикалық, гипертония, ишемиялық нефропатия.
13. Бүйректің амилоидозы.
14. Бүйрек ісіктегі.
15. Зат алмасу нефропатиясы (гүти, қант диабеті)
16. Жүктілік кезіндегі бүйрек патологиясы.
17. Бүйректің жіті жарақаттануы.
18. Бүйректің созылмалы ауруы және оның асқынуы (анемия, минералдың сүйек, зат алмасудың бұзылуы).
19. Нефрологияда емдеудің экстракорпоралдық әдістері. Бағдарлама гемодиализі. Перитонеальды диализ.
20. Нефрологиядағы төтенше жағдайлар.
21. Бүйрек аурулары кезінде су-электролит және қышқыл-негіз бұзылыстары.
22. Трансплантология негіздері. Діңгекті жасушалар үйымы. Бүйрек трансплантациясы үшін айғақтар мен қарсы айғақтар.

Жеке бөлімнің сұрақтары:

1. Этиология, патогенез және гломерулонефриттің жіктелуі. Балалардағы ерекшеліктер.
2. Гломерулонефритті диагностикалау мен емдеудің негізгі әдістері.
3. Этиология, патогенез, жіктеу, пиелонефритті диагностикалаудың негізгі әдістері. Балаларда ауру ағымының ерекшеліктері
4. Жүйелі васкулиттердің этиологиясы, патогенезі және жіктелуі. Балалардағы ерекшеліктер.
5. Бұтін амилоидоздың этиологиясы, патогенезі және жіктелуі. Балалардағы аурудың барысы.
6. Тубулоинтерститалдық нефриттің этиологиясы, патогенезі және

- жіктелуі. Балаларда аурудың даму ерекшеліктері.
- 7. Гиперкалемия кезінде шұғыл көмек көрсету.
  - 8. Жүйелі lupus erythematosus диагностикасының негізгі әдістері.
  - 9. Жүйелі васкулиттердің этиологиясы, патогенезі және жіктелуі. Балаларда аурудың ағымы.
  - 10. Тубулоинтерститалдық нефриттің этиологиясы, патогенезі және жіктелуі, балаларда емдеу ерекшеліктері.
  - 11. АИТВ-мен байланысты нефропатия
  - 12. Гепаторенальды синдром.
  - 13. Алкогольдік нефропатия.
  - 14. Кардиоренальды синдром.

Ұсынылатын әдебиет:

Негізгі әдебиет:

- 1.Нефрология. Underid. prof. Е.М.Шилова, «Гиоттар-Медиа», 2017 ж., 696 б.
- 2.Нефрология (оқулық) А.Б. Қанатбаева, Қ.А. Қабылбаев, Алматы, 2021 ж., 448 б.
- 3.Нефрология (national guide) ред. Н.А. Мукин, Геотар-Медиа, 2009, 720 с.
- 4.Бүйректің патофизиологиясы. Яков А. Шейман. Бином баспасы, Мәскеу, Невский диалекті, Санкт-Петербург, 2001, 206 б.

Косымша әдебиет:

- 1.Бүйрек ауруларын диагностикалау және емдеу Н.А. Мукин, "Геотар-Медиа" редакторлығымен, 2008 ж., 384 б.
- 2.Қант диабеті нефропатиясы. И.И.Дедов, М.В.Шестакова, Мәскеу, 2000, 239 б.
- 3.Крис А. О'Каллагхан. Көру нефрологиясы. Ағылшын тілінен аударған, редакциялаған Е.М. Шилов. Мәскеу, 2009 жыл.
- 4.Клиникалық ревматология негіздері Лигев В.Т. Оқулық. 2007 жылғы
- 5.Ішкі медицина Ух. Ж.Р. Ковалевтің, Санкт-Петербургтің оқу құралы. 2004.
- 6.Қарабаева А.Ж. Ересектердегі бүйректің созылмалы ауруы. Алматы қаласы, 2013 жыл, 148-үй
- 7.Қарабаева А.Ж. Жүйелі васкулит кезінде бүйректің зақымдануы. Алматы қаласы, 2021 ж., 135-үй